

Psí

Skutečné příběhy psů,
kteří zachránili život
svým páníčkům

hrdinové

Laura Greaves

Mému zachránci Texovi

Psí

Skutečné příběhy psů,
kteří zachránili život
svým páníčkům

hrdinové

Laura Greaves

COSMOPOLIS

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Laura Greaves

Psí hrdinové

Skutečné příběhy psů, kteří zachránili život svým páničům

Přeloženo z anglického originálu knihy Laury Greavesové *The Rescuers – Incredible Stories of Life-Saving Dogs*, vydaného nakladatelstvím Penguin Random House Australia Pty Ltd., Austrálie, 2018.

Text Copyright © Laura Greaves, 2018

First published by Penguin Random House Australia Pty Ltd. This edition published by arrangement with Penguin Random House Australia Pty Ltd.

Cover photograph courtesy P.j. Regan

All rights reserved

Vydala GRADA Publishing, a.s. pod značkou COSMOPOLIS.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401

www.grada.cz

jako svou 7458. publikaci

Překlad Mgr. Lenka Štěpáníková

Odpovědná redaktorka Mgr. Dagmar Pilařová

Grafická úprava a sazba Eva Hradiláková

Návrh a zpracování obálky na motiv originálu Vojtěch Wagner

Fotografie na obálce P.j. Regan

Fotografie v příloze: autoři jsou uvedeni u fotografií

Počet stran 288 včetně 16 stran fotografické přílohy

První vydání, Praha 2020

Vytiskla D.R.J. TISKÁRNA RESL, s. r. o.

Czech Edition © Grada Publishing, a.s., 2020

ISBN 978-80-271-2831-0 (ePub)

ISBN 978-80-271-2817-4 (pdf)

ISBN 978-80-271-2538-8 (print)

Obsah

O autorce	7
Úvod	11
Khan	15
Zachráněná osoba: Charlotte Sviličičová	
Colt	28
Zachráněná osoba: Janaye Kearnssová	
Kabang	48
Zachráněné osoby: Dina Bunggalová a Princess Diansingová	
Grace	71
Zachráněná osoba: Rachel Jacobsová	
Duke	88
Zachráněná osoba: Harper Brousseauová	
Clove	103
Zachráněná osoba: P.j. Regan	
Brian	122
Zachráněné osoby: Debbie a George Patekovi	
Leala	138
Zachráněná osoba: Alexander Kenney	

Teddy	150
Zachráněná osoba: Andy Szasz	
Oscar	165
Zachráněná osoba: Debra Tranterová a s ní tolik psů, že se to nedá spočítat	
Caesar	184
Zachráněná osoba: Peter Haran	
Rhianna	202
Zachráněná osoba: Trish Borgová	
Buddy	217
Zachráněné osoby: Judy Scrivenerová a Michael Sanders	
Caoimhe	230
Zachráněná osoba: Mike Turner	
Abby	244
Zachráněná osoba: Sue Pethicková	
Sarge Kester	259
Zachráněná osoba: Steve Warwick	
Poděkování	272

O autorce

Laura Greavesová je úspěšná novinářka, držitelka mnohých žurnalistických ocenění, která se s hrdostí označuje za „bláznivou pejskařku“. Více než 20 let přispívala do různých australských i světových novin a časopisů a pracovala jako editorka časopisu *Dog's Life* (Psí život). V současné době působí jako spisovatelka na volné noze a pravidelně přispívá do tištěných i internetových médií věnovaných domácím mazlíčkům, zejména pak psům. Je autorkou sbírek příběhů s názvy *Incredible Dog Journeys* (Neuvěřitelné psí příhody) a *Dogs with Jobs* (Psi s posláním) a tří romantických humoristických titulů *Be My Baby* (Buď mou), *The Ex-Factor* (X-faktor) a *Two Weeks Til' Christmas* (Dva týdny před Vánoci), v nichž hrají velmi důležitou roli kurážní psí hrdinové.

Poznámka autorky

Psí záchranáři v následujících příbězích nejsou profesionálně cvičenými pátrači ani záchranáři v pravém slova smyslu. V této knize jsou takto označeni psi, kteří měli ve svém životě více než jeden domov. Které jejich páníček nekoupil přímo od chovatele ani ve zverimexu, ale adoptoval je z útulku či záchranné stanice, našel je na ulici, získal je prostřednictvím inzerátu nebo mu je poskytla některá z charitativních organizací.

*Pes je jediným stvořením na světě,
které vás miluje víc než vy sami sebe.*

Josh Billings

Úvod

Když píšete knihu o samých výjimečných psech, může se vám snadno přihodit jedna velice zvláštní věc. A sice ta, že začnete uvažovat o tom, jestli váš vlastní pes není náhodou trochu, řekněme, příliš obyčejný.

Nevyvracím, že všichni psi na světě jsou kouzelná, úžasná stvoření, která si my lidé vůbec nezasloužíme. Protože oni takoví skutečně jsou. Každický pes na této planetě odpovídá výše zmíněnému popisu.

Ale pokud se dennodenně setkáváte s lidmi, jimž jejich věrní čtyřnozí přátelé zachránili život, neubráníte se při pohledu na svého mazlíčka, pokojně oddechujícího na gauči nebo olizujícího si uprostřed noci své choulostivé partie (nechápu, proč to dělají vždycky v tuhle dobu), všetečné myšlenky: A co jsi pro mě v poslední době udělal ty?

A jedna otázka s sebou nese další. Zachránil by mě můj pes z hořícího domu jako labrador Buddy svou paničku Judy Scrivenerovou? Vrhł by se kvůli mně pod kola motocyklu, aby zabránil vážné nehodě, jako to udělala toulavá fenka Kabang pro dvě malá děvčata na Filipínách? Dokázal by mě podporovat při léčbě ze závislosti, jako to zvládá pitbulka Clove kvůli P.j. Reaganovi?

Upřímně, nejsem si tím úplně jistá. Moji psi jsou celkem dost líní. A ani nevím, jestli by si na mou záchranu vůbec našli čas mezi vším tím spaním, jídlem, obtěžováním mých morčat a produkováním obrovských chomáčů chlupů, které se povalují po celém domě.

Je tu však jedna důležitá věc, kterou jsem se během psaní svých tří knih o mimořádných psích hrdinech naučila: Pes vás zachraňuje i ve chvílích, kdy si to vy sami neuvědomujete.

Všichni psi jsou záchranáři. Někdy nám doslova a do písmene zachrání život, jak se ostatně v této knize velmi často popisuje. A i když nás vlastním tělem nebrání před smrtí, zachraňují naše duše svým každodenním konáním.

Zdá se vám to trochu přitažené za vlasy? Dobrá, dám vám jeden příklad.

Sama mám dva psy. Dva kanadské retrievry jménem Tex a Delilah. Tex byl od počátku takové „problematické dítě“. Od malička trpěl tolika nemocmi, že by mě přivedl na mizinu, nebýt všeobecného pojištění zvířat. Když mu byly tři roky, zjistila jsem, že má artritidu. Posléze se přidala snížená funkce štítné žlázy, kvůli které bude muset do konce života užívat dvakrát denně léky. V jeho šesti letech jsem u něj zaznamenala dost podivné chování, které bych dnes popsala jako příznaky nervového zhroucení. Díky skvělému odborníkovi na chování psů, jenž u Texe odhalil úzkostnou poruchu a předepsal mu vhodnou léčbu, jsme Texovi pomohli zklidnit nepříjemné projevy nemoci, takže se mohl znovu těšit ze života.

Nyní je Texovi jedenáct let a v době, kdy píšu tuto knihu, mu byla diagnostikována rakovina a epilepsie.

Proto si říkám: Bude mít tento pes někdy v životě štěstí? Možná zůstane naživu ještě dalších pár let, možná už jenom pár měsíců, ale nyní, v tomto okamžiku, mu je dobře a je šťastný.

Ach bože, je tak šťastný. To je na Texovi to nejobdivuhodnější. Že i ve dnech, kdy se musí cítit fyzicky špatně a kdy jeho psí mysl začne roztáčet to pomyslné kolo obav a strachu, se Tex dokáže radovat. Pozoruju ho, když se vyhřívá na zahradě v jasných paprscích slunce a na tváři má blažený výraz. Někdy se překulí do své oblíbené pozice vleže na zádech se všemi čtyřmi tlapami ve vzduchu, aby si trochu zdříml, a v polospánku mu pokaždé unikne dlouhý slastný povzdech. A v těch okamžicích si v duchu říkám: Ten pes moc dobře ví, jak si užívat života.

Teď se určitě ptáte, co to má společného se mnou. Co se nám to tady snaží namluvit? Jak ji mohl nemocný neurotický pes asi zachránit?

Mohl.

Protože já také trpím panickou úzkostí. Bojovala jsem s depresemi a vůbec, o svých podivných zdravotních problémech bych mohla hovořit celé hodiny. Celý život se cítím jako outsider, který nikam nezapadá. Mívám problémy užívat si přítomný okamžik a nestresovat se tím, co bude.

Jako každý z nás jsem se občas cítila tak na dně, že jsem měla chuť zvednout ruce nad hlavu a křičet: „Vzdávám se!“

Ale nikdy jsem to neudělala a neudělám. Protože můj pes mi ukázal, že vzdát se není dobrá volba.

Přestože mu život hází klacky pod nohy, Tex na všem vidí jenom to dobré. Soustředí se na krásu a obklopuje se jí. Miluje celým svým srdcem. Ví, že je také milován, a nepochybuje o tom.

Když jsem Texovi pomáhala léčit zdravotní problémy, odhalila jsem ty své. Tím, že si mě Tex vybral jako svou paničku, mě zachránil před sebou samotnou. Učí mě necítit se příliš frustrovaná, když se blíží náročná životní situace. Učí mě nestydět se tolik za svou odlišnost a přecitlivělost. Učí mě nebýt vyčerpaná a otrávená, když se necítím dobře ve své vlastní kůži. Zachránil mě před životem stráveným věčným omlouváním se za své nedostatky, protože on se taky neomlouvá. Tex je prostě Tex, a upřímně řečeno, je mu úplně jedno, co si o něm kdo myslí.

Hudebník Moby prý kdysi prohlásil: „Psi vynikají bezbřehým entuziasmem a nikdy se za nic nestydí. Asi bych si měl jednoho vybrat jako svého životního kouče.“ Podle mého názoru měl úplnou pravdu.

A to všechno jsem si uvědomila, až když Tex onemocněl rakovinou. Vážím si každého dne prožitého se svými psy o to více, že vím, že Texův čas se krátí. Tento úžasný čtyřnohý tvor mě zachraňoval celá desetiletí a já o tom neměla ani ponětí.

Proto to pro jistotu zopakuji znovu: Všichni psi jsou záchranáři. Psi vystupující v této knize jsou výjimeční, stejně jako všichni psi na světě. Jsou to superhrdinové, kteří nám pomáhají svým vlastním úchvatným způsobem.

Zachrání nás, když jim to dovolíme.

No řekněte, nemáme štěstí?

Laura Greavesová

2018

Zachráněná osoba:

Charlotte Sviličičová

Zeptáte-li se jakéhokoli cizince, který přicestuje do Austrálie, co ví o naší zemi, pravděpodobně vám na prvním místě vyjmenuje seznam všech nebezpečných, jedovatých a abnormálně velkých zvířat, která tady máme. Nezasvěcencům by se dokonce mohlo zdát, že tito živočichové od hadů přes pavouky a různý hmyz až po žraloky bílé, chobotnice skvrnitě a děsivě vyhlížející boxující klokany vlastně neusilují o nic jiného než o to, jak nás připravit o život.

My Australané samozřejmě k celé věci přistupujeme mnohem pragmatičtěji. Od malička jsme sice vedeni k tomu, abychom se ke vší té havěti, která s námi žije na jednom kontinentě, chovali s náležitým respektem, zároveň je nám ale známo, že počet úmrtí způsobených těmito zvířaty je zanedbatelný. Takže jak říká známé australské úsloví: „Ono to nebude tak horké, přáteli.“

Podle studie uveřejněné v roce 2017 byly mezi lety 2000 a 2013 v Austrálii zaznamenány pouze dva případy úmrtí zapříčiněných hadím uškutnutím. Medúzy měly na svědomí v průměru jednoho člověka za čtyři roky a na kousnutí pavoukem nezemřel nikdo. Mnohem více lidí přišlo ve zmíněném období o život při autonehodách nebo se utopilo – jako ostatně každý rok.

Ve skutečnosti se nás tato stvoření bojí mnohem víc než my jich. Ale nesmíte si myslet, že my domorodci jsme lhostejní k nebezpečí, které představují kupříkladu černé vdovy nebo čtyřhranky. Prostě víme, že tam někde venku žijí a že s tím člověk nic moc nenadělá.

Ovšem takový dobrman záchranář, který hlídá jednu zvědavou malou holčičku, klidně může mít pocit, že se toho dá udělat hodně. Lépe řečeno, že udělá cokoli, co bude v jeho silách, aby ji ochránil.

Stejně jako pavouci či hadi se ani dobrmani dříve rozhodně nemohli chlubit dobrou pověstí. Zdá se, že každá generace má špatné zkušenosti s nějakou psí rasou. Dnes se v této souvislosti často hovoří o pitbulech, avšak v osmdesátých letech, kdy Catherine Sviličičová dospívala, patřilo toto nezaviděné prvenství dobrmanům, kteří byli označováni za agresivní a zuřivé. A za takové je považovala i Catherine.

„Jako většina lidí jsem dobrmanům přisuzovala úplně jiné vlastnosti, než ve skutečnosti mají. Vlastně si myslím, že dobrmani jsou hrozně nedocenená rasa,“ říká k tomu dnes.

Catherine vyrůstala v Mareebě, malém městečku v jedné ze severních oblastí Queenslandu. Tam se během dětství stráveného v buši zrodila její celoživotní láska ke zvířatům. „Moji rodiče doma vždycky chovali nějaké zvíře a já se pak celkem logicky stala veterinární sestrou. Později jsem začala studovat veterinu,“ vypráví Catherine.

Právě práce sestry na místní veterinární klinice jí přinesla první pochybnosti o tom, zda se v dobrmanech náhodou nemýlí. „Jeden z doktorů, Phil, měl pro dobrmany velkou slabost. Vždycky říkával: ‚Jakmile jednou poznáte, jak jsou dobrmani skvělí, nikdy už nebudete chtít jiného psa.‘“

Plemeno dobrmana bylo vyšlechtěno kolem roku 1890 Karlem Friedrichem Louisem Dobermannem, německým výběřčím daní a majitelem psiho útulku v jedné osobě. Vybírání daní nebylo nikterak populární

profesí, a Dobermann proto toužil po velkém psovi, který by naháněl hrůzu a zároveň by byl schopen svého pána chránit při pochůzkách v nebezpečných čtvrtích města. Takovém, který by byl inteligentní a poslušný, vynikal by velkou silou, rychlostí a vytrvalostí a v neposlední řadě také věrností. Aby dosáhl ideální kombinace všech zmíněných vlastností, začal křížit psy ze svého útulku, mimo jiné například německé pinče, rotvajlery a výmarské ohaře. Tato snaha po čase přinesla ovoce v podobě nové rasy, která byla po jeho smrti v roce 1894 pojmenována po něm.

Přestože byl původní dobrman účelově vyšlechtěn jako ostrý a respekt budící pes a pro tyto své vlastnosti byl také využíván americkým námořnictvem jako služební pes během druhé světové války, povaha dnešních dobrmanů je zcela jiná. Tito psi jsou dnes žádaní pro svou spolehlivost, poslušnost a nezdolnou energii. Jejich šlechtné odhodlání chránit svého pána za každou cenu jim však naštěstí zůstalo – dobrmani 21. století jsou ostražití a věrní psi, jak se o tom Catherine měla brzy přesvědčit.

V roce 2007 Catherine a její manžel Alan usoudili, že nastal ten správný čas pořídit si psa. Catherine poznala svého budoucího muže během studií na univerzitě v Brisbane. Odtud se později se svou první dcerou Charlotte přestěhovali do města Atherton na severu Queenslandu. Už dříve mívali malého pejska, roztomilého křížence shih-tzu a maltézského psíka, a tak si svého budoucího rodinného mazlíčka představovali podobně. Charlotte bylo v té době sedm měsíců a mladý pár doufal, že jí brzo přibudou ještě další sourozenci.

Ale než Catherine vůbec stihla po vhodném čtyřnohém mrňousovi začít pátrat, setkala se s Kerry Kinderovou, provozovatelkou místního psího hotelu a chovatelkou dobrmanů, která se psy chodila k nim na kliniku.

„Jednou jsem se vydala navštívit Kerry, abych se podívala na její psy, a prostě jsem se zamilovala. Ohromilo mě, jak klidnou a dobráckou povahu dobrmani mají, přestože jsou tak velcí,“ líčí Catherine. „Jsou to hlídači, nikoli bojovní psi. Existuje dokonce vtip, že dobrmani vás bez problému pustí do domu, ale už vás nenechají vyjít ven.“

Ještě než si plně uvědomila, co vlastně dělá, oznámila Catherine Kerry Kinderové: „Zamlouvám si u vás štěně.“ Kerry jí však nabídla něco jiného: právě před několika dny zachránila dospělého dobrmana a ten nyní potřeboval novou milující rodinu.

Jmenoval se Khan. „Byl to jeden z Kerryiných odchovanců. Prodala ho člověku, který chtěl hlídacího psa. Představoval si však agresivního a surového obránáře, což dobrmani rozhodně nejsou,“ vysvětluje Catherine.

„Aby z něj takového psa vychoval, začal Khana bít, jenže to nefungovalo.“

Jakmile se Kerry o jeho chování doslechla, celá rozlícená skočila do auta a rozjela se za ním. Údajně byla na cestě celé dva dny, aby svého ubohého dobrmana zachránila. „Tomu muži řekla: ‚Když mi okamžitě vrátíte psa a nebudete dělat problémy, nezavolám na vás policajty,‘ a on to udělal. S Kerry bych se teda rozhodně do konfliktu dostat nechtěla,“ směje se Catherine.

Khana se tedy podařilo zachránit, nacházel se však ve velmi žalostném stavu. Byl vyhublý na kost a měl četná zranění po celém těle. Kerry ovšem věděla, že kromě fyzického týrání určitě zažil i obrovské psychické trauma. Kdo ví, kolik toho odmala musel vytrpět a co všechno mu ten člověk udělal. Kerry cítila, že Khan potřebuje druhou šanci v podobě rodiny, která si ho bude vážit a hýčkat ho.

A tak se rozhodla svěřit tento nelehký úkol Sviličičovým.

„Kerry mi řekla: ‚Mám tady jednoho dobrmana, který si prošel peklem. Když si ho vezmete, dám vám ho zadarmo.‘“

Postavila tak Catherine před velmi těžké rozhodnutí. S Alanem se sice už na koupi dobrmana dohodla, i když oba věděli, že dospělý pes je pořádný hafan – může vážit až 45 kilo a fena 35, plánovali si však pořídit štěně, které bude u nich v rodině vyrůstat a postupně se s nimi sžívat. Catherine si nebyla vůbec jistá, jestli opravdu chce přivést domů dospělého psa poznamenaného špatným zacházením a nechat jej v blízkosti svého milovaného batolete.

„Měli jsme Charlotte a mně táhlo hlavou: To mám vážně pustit tohle psisko k naší malé holčičce?“ vzpomíná Catherine. Charlotte sice byla ještě malinká, ale už v té době se vůbec nezastavila. „Byla živel. Začala chodit hrozně brzo a od té doby pořád někam utíkala. Dopadlo to tak, že jsme museli koupit takové ty nepopulární dětské kšíry.“ Catherine tedy řešila, jestli má dost odvahy a energie na zvládnání neposedné dcery a psa traumatizovaného negativními zážitky.

Navíc první setkání Sviličičových s Khanem neprobíhalo úplně podle plánu. „Kerry přivedla Khana, abychom se s ním seznámili. Další z jejich psů, Phoenix, odpočíval v boudě a Khan se rozhodl, že se s ním porve. Kerry ho pevně držela za obojek a nadávala mu: „Děláš mi jenom ostudu!““

Nezanedbatelným faktem bylo i to, jak byl Khan obrovský. Dokonce i jeho jméno znělo bojovně. „Kerry dávala všem štěňatům ze stejného vrhu jména začínající stejným písmenem. Jména Phoenixových sourozenců začínala na P a těch Khanových zase na K,“ popisuje Catherine. „Původně jsme si mysleli, že ho přejmenujeme, ale pak jsme uznali, že to jméno se k němu hodí.“

Na první pohled se tedy zdálo, že Sviličičovi nebudou schopni psa zvládnout. Potom se však přihodilo něco, co vypadalo skoro jako zázrak. Zatímco se Alan a Catherine bavili s Kerry, Charlotte využila jejich chvilkové nepozornosti a vydala se na průzkum. Namířila si to přímo přes ohrazené prostranství a samozřejmě sebou hned plácla na zem. Jak vypráví Catherine: „Khan k ní bez váhání přiskočil a zvedl ji na nohy. Tehdy jsme pochopili, jak úžasnou má povahu.“

Jakékoli pochybnosti ohledně pořízení Khana se v tom okamžiku rozplynuly. „Dohodli jsme se, že si ho vezmeme. Už jsem si nemyslela, že s ním budou problémy. Prostě jsem k němu cítila obrovskou náklonnost,“ říká Catherine.

Za pár dní se měla na vlastní oči přesvědčit, že ji intuice nezklamala.

Konec října lze v Austrálii klidně považovat za jaro, ovšem v severním Queenslandu může panovat téměř letní počasí. Teploty přes den dosahují přibližně 30 °C a vlhkost vzduchu se pohybuje kolem 60 procent. Jinými slovy, je vedro.

I tenkrát, v pondělí 29. října, bylo celkem teplo, jak si vzpomíná Catherine. Khana měli doma od pátku, a jak už dokázal svým rychlým zásahem v padoku Kerry Kinderové, nejdůležitější osobou v jeho životě se stala Charlotte Sviličicová, od níž se od té doby nehnul ani na krok.

„Když byl Khan s Charlotte na zahradě a někdo šel zrovna kolem, Khan se postavil k brance tak, aby ji v případě potřeby mohl chránit tělem, a upřeně chodce sledoval,“ vysvětluje Catherine. „Dobrmami mají mrňavá očka, ne takové ty velké dobrácké oči jako ostatní plemena, takže když chtějí dát najevo nelibost, vypadá to, že se na vás skutečně mračí.“

I v tom dusném pondělním odpoledni vzala Catherine Charlotte na zahradu na vzduch. Khan svou oblíbenkyni samozřejmě následoval.

„Měla jsem nějakou práci doma, Charlotte se nudila a chtěla ven. Bylo tehdy hrozné horko. Pamatuju si to, jako by to bylo včera,“ vypráví Catherine. „Dala jsem jí jenom plenu a tepláčky. Chodily jsme spolu po zahradě, dívaly se na kytičky a prostě si to užívaly. Khan byl s námi.“

Sviličicovi tehdy žili v jednom z těch domů, které si zachovávají své osobité starobylé kouzlo, tolik typických zejména pro Queensland a severní oblasti Nového Jižního Walesu. Jsou ze dřeva, se střechou z vlnitého plechu a s alespoň jednou verandou. Bývají obvykle jednopodlažní, avšak obytné patro je vyvýšené a spočívá na jakýchsi „muřích nožkách“, což je velmi užitečný trik, který jednak zabraňuje proniknutí termitů a jiné havěti dovnitř, jednak se díky tomuto prázdnému prostoru dá dům poměrně účinně odvětrávat.

Někteří vlastníci domů tyto přízemní části využívají jako garáže nebo jako další plochu k bydlení, Catherine a Alan si z nich však udělali skladovací prostor, který po celém obvodu obehnali ozdobnými plaňkami,